

СТУДЕНТСЬКИЙ СПОРТ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Нестеров Антон Андрійович

здобувач магістерського рівня факультету фізичної культури і спорту
*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, Україна*

Введення воєнного стану в Україні, спричиненого збройною агресією росії, є серйозним викликом для системи вищої освіти та студентського спорту. Проблеми студентського спортивного руху знайшли своє відображення в наукових дослідженнях українських науковців. Так, науковці А. Передерій, М. Пітин, М. Мельник [4] досліджували стан матеріально-технічного забезпечення студентського спорту України в XXI столітті; О. Павленко [3] встановив місце та значення клубної форми організації занять у розвитку студентського спорту; Є. Імас, М. Дутчак, У. Катерина [2] здійснили аналіз тенденцій розвитку студентського спорту з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду та особливостей його організаційно-методичного забезпечення; М. Супруненко, О. Плешакова, О. Коломейцева [11] з'ясовували складові та особливості студентського спорту та спортивних клубів для різносторонньо підготовленого контингенту студентської молоді та вимоги до навчального і оздоровчого процесу тренування; Н. Сороколіт, М. Кухар [5-10, 12] розкривали особливості навчально-тренувального процесу, стан здоров'я та мотивацію студентів до занять фізичними вправами; О. Ажиппо, В. Павленко, Є. Павленко [1] досліджували місце студентського спорту в системі закладів вищої освіти. Проте із запровадженням воєнного стану у студентському спорті добавилася значна кількість інших проблем, тому вважаємо наше дослідження актуальним.

Через воєнні дії на території України виникла проблема обмеженого доступу до спортивних майданчиків та обладнання. Значна кількість навчально-тренувальних баз та спортивних споруд зруйновані внаслідок ракетних ударів, що унеможливило проведення навчально-тренувальних занять студентів. Особливо гостро ця проблема спостерігається у південних та східних областях України.

Наступною проблемою, на нашу думку, яка супроводжує студентський спорт – недостатнє фінансування студентських команд під час змагань. Заклади вищої освіти зіштовхуються з обмеженими бюджетними коштами, що в свою чергу призводить до нестачі фінансування студентських спортивних команд. Окрім цього, адміністрація деяких закладів вищої освіти може приділяти менше уваги студентському спорту порівняно з іншими аспектами освітнього процесу. Внаслідок воєнних дій також різко знизилася і спонсорська підтримка студентських команд – бізнес-партнери можуть не завжди бути готові інвестувати в студентський спорт через різноманітні причини, включаючи власні фінансові обмеження або недостатність інтересу. Як наслідок, недостатність фінансових ресурсів може ускладнювати організацію змагань, тренувань та подальший розвиток студентського спорту.

Хотілося б виділити ще одну проблему – недостатнє фінансування спортивних програм.

Також важливою проблемою студентського спорту є низький рівень зацікавленості студентів у спорті через навантаженість та запровадження дистанційного навчання. Під час дистанційних навчально-тренувальних занять спостерігається брак мотивації серед студентів, оскільки студенти можуть не бачити

користь у зайняттях спортом через відсутність командної взаємодії та тренерської підтримки.

Також важливою проблемою студентського спорту є нерівні умови для розвитку різних видів спорту. В закладах вищої освіти деякі види спорту можуть мати більші можливості для розвитку порівняно з іншими через існуючі стереотипи або відсутність підтримки.

Проте, вважаємо, що ефективними шляхами вирішення зазначених проблем можуть бути наступні кроки:

- залучення додаткових ресурсів. Необхідно збільшувати фінансову підтримку з боку університетів, спонсорів та грантів. Співпраця кафедр фізичної культури і спорту з адміністрацією закладів вищої освіти, реклама логотипів спонсорів, участь у підготовці та реалізації міжнародних проєктів можуть допомогти забезпечити необхідні ресурси для розвитку спортивних програм;

- створення мотиваційних програм для студентів. Запровадження стимулюючих заходів, таких як стипендії за спортивні досягнення або розроблення спеціальних програм для студентів-спортсменів, може збільшити зацікавленість студентської молоді спортом;

- розвиток спортивної інфраструктури. Інвестування в спортивну інфраструктуру, будівництво нових майданчиків та оновлення існуючих, систематичне оновлення матеріально-технічного забезпечення студентського спорту може створити кращі умови для тренувань та змагань студентів;

- підтримка розвитку тренерського складу. Надання можливостей для професійного розвитку тренерів та фахівців фізичної культури через систематичне підвищення кваліфікації, участі тренерів у майстер-класах, семінарах, вебінарах, вивчення та запровадження закордонного досвіду підготовки студентських команд можуть підвищити якість тренувань та підтримати розвиток спортивних програм;

- пропаганда здорового способу життя серед студентів. Запровадження освітніх програм та кампаній щодо важливості здорового способу життя та регулярної фізичної активності може підвищити свідомість студентів щодо значення спорту.

Висновки. Таким чином, на сьогодні в системі студентського спорту спостерігаються значні труднощі та проблеми. Така ситуація зумовлена як об'єктивними, так і суб'єктивними чинниками. Серед об'єктивних чинників можна виділити воєнну агресію росії, зниження фінансування студентського спорту, запровадження дистанційного навчання на значній території України. До суб'єктивних можемо віднести – втрату інтересу та мотивації студентів до рухової активності в позаакадемічний час. Проте, вважаємо, що незважаючи на значні труднощі у студентському спорті, кафедри фізичної культури і спорту закладів вищої освіти, керівники фізвиховання повинні шукати ефективні шляхи вирішення проблемних ситуацій. Вважаємо, що в полі зору фахівців з фізичної культури і спорту повинні бути такі заходи, які спрямовані на залучення додаткового фінансування, розроблення мотиваційних програм для студентів, систематичне підвищення фаховості тренерського складу, проведення студентських спортивних заходів спрямованих на пропаганду активного й здорового способу життя.

Список використаних джерел:

1. Ажиппо, О. Ю., Павленко, В.О., & Павленко, Є.Є. (2019). Студентський спорт в системі фізичного виховання закладів вищої освіти : навч. посіб. для студентів та викладачів закладів вищої освіти Харків, 285 с.

2. Імас, Є., Дутчак, М., & Катерина, У. (2018). Організаційно-методичні засади розвитку студентського спорту: вітчизняний та зарубіжний досвід. Теорія і методика фізичного виховання і спорту, 2, 89–97. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2018.2.89-97>
3. Павленко, О. (2017). Клубна форма організації занять у розвитку студентського спорту. Слобожанський науково-спортивний вісник, 4, 78–85.
4. Передерій, А. В., Пітин, М. П., & Мельник, М. Г. (2015). Матеріально-технічне забезпечення студентського спорту України в ХХІ столітті (на прикладі основних спортивних споруд). Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова, 12(67), 92–95.
5. Сороколіт, Н. & Зорик, М. (2018). Аналіз стану здоров'я студентської молоді. Молода спортивна наука України, 2, 38–39.
6. Сороколіт, Н. С., & Кухар, М. М. (2019). Моніторинг стану здоров'я студентів І-ІІ курсів. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова, 3К(110), 533–538.
7. Сороколіт, Н. С., & Кухар, М. М. (2019). Фактори, що впливають на морфо-функціональний стан студентів. Молода спортивна наука України, 23, 40–42.
8. Сороколіт, Н. С., & Кухар, М. М. (2024). Ставлення студентів до організації занять фізичним вихованням підготовчої медичної групи у закладах вищої освіти України. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова, 3К(176)24, 445–448. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K\(176\).98](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K(176).98)
9. Сороколіт, Н. С., Кухар, М. М., & Яворський Т.І. (2019). Моніторинг скерування студентів І-ІІ курсів до підготовчої медичної групи з фізичного виховання. Спортивна медицина і фізична реабілітація, 1, 86–91. DOI: <https://doi.org/10.32652/spmed.2019.1.86-91>
10. Сороколіт, Н.С., Римар, О.В., & Шевців У.С. (2024). Удосконалення фізичної підготовленості студентів засобами комбінованих спортивних ігор. Physical education and sport: Scientific and Respective, 1(1), 208–215. DOI: <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.32>
11. Супруненко, М. В., Плешакова, О. В., & Коломейцева, О. М. (2018). Організаційні та педагогічні особливості студентського спорту. Спортивні клуби у вищих навчальних закладах. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова, 2(96), 94–97.
12. Kukhar, M., Sorokolit, N., Yavorsky, A., Rymar, O., & Khanikiants, O. (2021). Students' Motivation to Attend Physical Education Classes in Universities of Ukraine. Society. Integration. Education : Proceedings of the International Scientific Conference (May 28th-29th). Rēzekne, 1, 384–394. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2021vol1.6154>.